

19 a. v., Pälvemaja t. 4, isler. Mobiliseeriti anname konasest on ta toimetatud Narva poole 25. juulil. Teda süüdistati selles, et ajas Mödriku mõisa karja metsa.

Valter Neumaas, 27 a. v., elukoht Võdure külas, oli elukutselt põllupidaja, arreteeriti 15. juulil ning süüdistati trellitallavagunis Narva poole. Ka teda süüdistati 34.

Bolševikud tühiendasid linnakassa

Bolševikud võimult lahkudes püüdsid kõikjal, kus neil selleks vähegi aega jatkas, teha hävitustööd nii valju, kui nende mõistus lubas. Kõikjal tühiendasid kassad ning hävitasid võimalikult palju.

Sellist tegevust ka Rakveres. Võimult lahkudes viidi linna täitevkomiteest kaasa kõik kassas olev raha. Nii jäid täiesti saastuse hooletuks linna hoolealused. Nende elu-ühtsuseks on praegune linnavalitsus püüdnud astuda samme, abistades neid ajutiste summadega ühekordsete toetuste andmisega. Lisaks alalistele linna hoolealustele on tulnud juurde sõjast kannatajaid, kelle

de linnavalitsus on püüdnud toita vastu nii palju kui see vähegi võimalik. Mõnede Rakverest läbisõitjatele, kellel äärmiselt puudus, on püütud anda ühekordset toetust, et nii inimeste kui ka loomade elu ei oleks liiga raske. Mõned linnakodanikud, kellele olukord pole katastroofiline, on püüdnud pakkuva abistamiseks oma kaasabi, mis kõigiti ter- vitatav. Ühelt selliselt abistajaks on Rak- veres oleva karastusjookide tööstuse omanik Kaupo Ong, kes müüskannatajate abista- miseks annetas 400 rubla. See summa vää- rib kahtlemata järeleegijaid.

Kaks kuud NKVD vangikongides

18 aastaks sunniti ole mõistetud rakverlase läbielamusi

Kuna vesi tungis trümmi, tekkis suur paanika. Paljud formisid laevale, aga haasid laud ja hüppasid koos nende- ga vette, paljud viskati laud enne vette ja hüppasid siis ise järele, põruti- des end kukkudes meelemärksuseks. Paanikas tekkunud rüüselmises tallati laevaruumides paljud vigaseks. Vette- hüpanute peale, kes püüdsid njuda maa- le või teistele laevadele, avati ühe lä- hedusesviiba miiniraaleri poolt kuuli- pildujatuli. Uppujatele, kes püüdsid ühe venelaste mootorpaadi servast kinni haarata, löid venelased paadisolevate mõladega pähe, purustades neil pead.

„Eestiranna“ pommitamise ajal said tabamusi laevadekaravanist üldse um- bes 10 laeva, mis enamuses põhja vaju- sid. Üks tanklaev umbes 2000 mobili- seeritud eesti meremehega plahvatas ja lendas õhku.

„Eestirand“ jäi pärast pommitamust seisma Keri (K-iskari) saare lähedale. Laeva politruk ja kapten käisid Keri tu- letornis Tallinna telefonierimas, kust vaatamata laeva raskele vigastusele anti käsk Leningradi poole edasi sõita!

Kell 18.15 toimus teine rünnak laeva peatuma sundimiseks — lennuk viskas pikeerides neli pommi — ilmselt tahtli- kult laeva kõrvale. Kõige lähemale sat- tunu löhkes laevast umbes 10 meetri kaugusel. Lõhkejõud oli aga nii suur, et painutas plaadid masinaruumi kohal. Pomme visanud lennuk tegi pöörangu ja tulistas siis neljast kuulipildujast lae-

va veel leekkuulidega. Need tabasid aga komandosilda, nii et ohvreid ei olnud.

Teine õhurünnak tekitas uue paanika. Mehed nõudsid randa viimist, kuid vastuseks sellele avas politruk koos vene merekooli õpilastega käsigranaatide kas- ti. Ahvardamisest aga kaugemale ei jõu- nud. Uue paanika ja laeva vajumise ta- gajärjel viis kapten laeva omavoliliselt Prangli saare randa, kuhu jõuti kell 20.30.

Laeva esimene tüürimees ja mobilisee- riut hulgust lipni: Malahhov läksid saarele selgitama meeste maale toimela- mise võimalusi. 25. aug. hommikul kell 4.00 algaski algul laevate, hiljem ter- vete maaletoimetamine. Laevale jäi ai- nult meeskond. Samal päeval sai laev ühelt lennukilt veel kaks tabamust aht- risse. „Eestirand“ oli juba laevalae ja alumise ruumi poole vahemaani vee all.

Lõuna paigu ilmus „Eestiranna“ juur- de vene vahilaev, kuid põgenes saksa kahuritule all, võttes šleppi paadi laeva meeskonnaga. Paadi päästis ta šlepi- st lahki tuleorni lähedal merel. 26. ja 27. aug. mõõdsid saarel vaikselt, ainult lennukid käisid luuramas. 28. aug. viisid venelased ära vallamajja kogutud ra- dioaparaadid ning jahipüssid.

Järgmisel hommikul — 29. aug. kell 9.40 — toimus Prangli saarel võimu üle- võimine ja relvade äravõtmine venelas- tel res.-kapten M. Grossbergeri juhtmi- sel, mille järele võim anti üle kohalvi-

bivale vanemale sõjaväelasele — kol. Engmaale. Valve seati välja ka „Eesti- ranna“ juurde, mis asetses kaldast umbes 300 m. kaugusel.

(Järgneb.)

Annetage Omakaitsele vihma-kuubi!

Omakaitse vajab 30 vihmakuube valveteenistuseks. Vihmakuubi ei ole müügil, ka puudub nende val- mistamiseks materjal. Kodanikud! Omakaitse on väljas Teie elu ja varanduse kaitse! Ta töötab vihma käes, et võimaldada Teil töö- tada varju all. Annetage Omakait- sele vihmakuubi, kas või ajutiseks tarvitamiseks.

Annetaja nimi ja aadressi palun teatada (suuliselt või kirjalikult) Linnavalitsuse Sotsiaalosakonnale. Rakvere aj. linnaapea.

Linna tervishoiuosakond asub Tallinna t. 3

Rakvere vabastamisega bolševike hirmu- valituse all on linnas hakanud aneasutis- sed funktsioneerima jälle elumõnede lohaselt. Nii on eelkutsutud linna tervishoiuosakond, milline omale ruumid sai Tallinna t. 3 (kas- ta asus ka varem). Haigete vastuvõtt toimu- b iga hommikul kella 8—10 endise poli- kliiniku ruumides ning tervishoiuosakonna kantele on avatud iga päeval kella 11—12- ni. Samas majas asub ka linna perekonna- seisuamet.

Rakvere Põllumajandusliku Krediidühingu edukas kuu

Rakvere Põllumajanduslik Krediid- ühing (end. Virumaa Ühispanga ruu- mes) on seoses meie majanduselu üldise tervenemiskäiguga näidanud viimase kuu vältel oma tegevuses õige tugevat tõusu. Nii ol arvelt seis 1. augustiks s. a. 3.670.361 rubla, kuna 1. septembriks s. a. on see tõusnud 4.929.596 rubla pe- le. Tõus seega 34,3%. Eristist tõusu on bolševike võimu lõppemise järele näi- danud hoiuste arve, kus summad on 1.501.905 rubla pealt tõusnud 2.718.970 peale, s. o. 81 protsenti.

Lugege „Virumaa Teatajat“

Zwei Monate in den Kerkern des NKVD (GPU)

Die Erlebnisse eines zu 18 Jahren Zwangsarbeit verurteilten Wesenbergers

(Fortsetzung)

Frühmorgens wurden die Gefangenen in Reih und Glied gestellt, von den NKVD Männern und Rotgardisten bewacht an die Eisenbahn gebracht. Mitgehen liess man auch die Schwerkranken, die sich kaum be- wegen konnten.

Auf der Bahnstation wurden alle Verhaf- teten, genau 300 Menschen, in einem Etappe- Wagon untergebracht, 40 Mann in einer Abteilung, die für 3 Mann berechnet war. Der Raum war natürlich so eng, dass man irgendwie zusammengepresst sich kaum die geringste Bewegung gestatten konnte. Es war finster, dämpf und heiss. Zum Trinken gab man uns nichts, hinauszu- gehen gestat- tete man nicht. Viele wurden schon in den ersten Stunden ohnmächtig.

Da die Gefängnis-Waggons fen-terlos sind, wusste keiner, wohin man uns schleppt. Nach zehnstündiger Fahrt wurden wir in Gefangenen-Automobile, sozusagen, um- gefrachtet und erkannten dann die Revaler Eisenbahn-Station. Von der Bahn brachte man uns alle in das Central-Gefängnis. Dort wurden wieder alle untersucht, die letzten Pakete ausfindig gemacht und weggenom- men.

Ich kam mit ungefähr 150 anderen poli- tischen Gefangenen in einen Lagerraum, wo es zum Fenster hin Mäuse, Ratten, Wren- zen und Tarrakane gab. 2 Tage mussten wir drinnen bleiben.

Den vierten Juli wurden alle Gefangenen auf den Gefängnishof zusammengebracht. Nach Namen-verzeichnissen wurden einzelne Verhaftete aus der Schaar herausgerufen, in Gruppen von je 60 Mann unter starker Be- wachung wieder in Viehwaggons verladen zur Fahrt nach Russland. Im Ganzen wur- den mit dieser Etappe aus dem Central-Gefängnis ungefähr 2500 Verhaftete, darunter 30 weiblichen Geschlechts, alles politische Gefangene nach Russland verschleppt. Unter den Verhafteten befanden sich übrigens eine ganze Reihe Schüler der Revaler Realschule und des Dorptschen Treffnerschen Gymna- siums. Es gab auch Schwerkranken, die wäh- rend der Verstaungs-Prozedur auf dem Hofe des Gefängnisses lagen. Vielen Gefan- genen waren im Gefängnis die Arm- und Hand-Gelenke und Knochen gebrochen wor- den. Es ist nicht anzunehmen, dass die Schwerkranken diese qualvolle Reise über- lebten. Nach der Aussage der Gefangenen- Aufseher wurde dieser ganze Eschelon so gegen 100 km. hinter Moskau geschickt. Bei der Verschleppung befanden sich bei vielen Verhafteten sowohl die Hände, wie die Füße in Eisen-Fesseln. Viele der Frauen trugen die Nationaltracht.

Nachher wurden noch 9 ähnlicher Esche- lons vom 4. Juli bis zum 22. Aug. aus dem Central-Gefängnis nach Russland expediert. Der folgende Eschelon, mit ungefähr 2000 Verhafteten, ging ebenfalls per Eisenbahn den 11. Juli ab. Ferner ging die Verschlep- peng der Gefangenen vor sich per Schiff aus Revel, den 18., 25. und 29. Juli, sowie den 5., 12., 18., 22. Aug. Ein Teil der zuletzt Weggeschickten waren Kriminalverbrecher und Prostituierte aus Revel. Insgesamt wurden im Laufe dieser Zeit per Schiff nach Russland abgefertigt ungefähr 15000 Verhaftete. Von den Wesenbergern wurden mit einem späteren Eschelon weggebracht der Advokat Kuttli und ein Gärtner. Der Wesenberger Erich Stül weilt noch im Gefängnis gegen Ende August.

Von den bekannten estnischen Politikern und Männern der öffentlichen Tätigkeit wurden am 11. Juli mit dem Eschelon nach Russland verschleppt: Der General Soos, Professor Piip, der frühere Wirtschaftsmini- ster L. Sepp, Politiker Oinas und Andere.

Unter den Gefangenen befanden sich viele höhere russische Offiziere, Ärzte russischer nationalität, die alle voll Empörung das Ter- ror-Regime der Kommunisten verurteilten. Die russischen Gefangenen nahmen bestimmt an, dass sie dem gewaltsamen Tode und ihre Familien krassester Verfolgung entgehen gehen. Auch waren viele Ukrainer-Untermit- tler verhaftet worden. Noch waren unter den Gefangenen 6 Letten, die den Versuch gemacht hatten per Schiff, nach der Ein- nahme Rigas durch die Deutsche Wehrmacht, nach Lettland zu entfliehen. Ein Teil der Letten war bei der Gefangennahme gleich erschossen worden, von den im Gefängnis sich Befindenden war noch einer zum Tode verurteilt, andere 4 zu 15 Jahren Zwangsarbeit und ein 16-jähriger Jüngling sogar zu 20 Jahren Zwangsarbeit verurteilt worden.

Das Leben der Gefangenen im Central- Gefängnis war noch fürchterlicher, als in Wesenberg. Nach dem 4. Juli wurde ich wie- der in einen winzigen Lagerraum in der Ge- gend des „Alt-Batarei“ übergeführt, wo ich zusammen mit anderen 60—70 Gefangenen im wahren Sinne des Wortes einen Haufen bildete. An ein sich Niederlegen zur Nach- ruhe war natürlich nicht zu denken. Über- haupt durfte man im Laufe von 24 Stunden nur 5 Stunden schlafen verbringen, das bedeu- tete dann Schlaf, die übrigen 19 Stunden mussten stehend verbracht werden. Wer sich gegen diese Verordnung verstieß, wurde so- fort in den Karzer gesteckt, wo die meisten dem Hungertode erlagen.

(Fortsetzung folgt)

Punaste rõvsaalkade poolt tapetud

**Marie Kask'i
Vold. Piller'it
Ilmar Kukk'e
Vold. Sohk'i
Richard Ploom'i**

mälestab leinas

Salla valla O/k juht ja meeskond.

Punase mõrvari kuuli läbi langenud armast isa

Hans Vare't
(Tildemann'i)

mälestavad kurbuses
poeg ja tütar abikaasaga.

Matmine Rakvere Kolmainu kirikus
16. sept. 1941. a. kell 13.30.

Võituses vaenlase vastu langenud
kallist ristipoega

mäestavad sügavas kurbuses
perekond Tiido'd.

Hääd und, tubli isamaapoeg!

Piekisepatöö artell „Viru Plekk“

Likvideer.miskomis'on

Lutsab kõiki, kellel on mingisuguseid nõudmisi või kohustusi nimetatud artelli vastu, neid üles andma likvideerimiskomis- onile Pikk tän. 3 Rakveres 2 nädala jooksul arvates selle kuulutuse ilmumise päevast.

Likvideerimiskomis'on.

Toomas Aavik'ut

mälestab

Rakvere valla Vabatahtliku tuletõrje
ühingu II rühm I salk.

Rakvere Põllumajanduslik Krediidühing

Arvete seis 31. juulil s. a.

AKTIVA.		PASSIVA.	
Kassa ja hoiuarved	Rbl. 568.297.46	Kapitalid	Rbl. 446.817.53
Laenu	" 1.956.128.27	Hoiusummad	" 1.501.905.55
Kinnis- ja vallasvarad	" 347.422.85	Korresp. ja riiklik. laenu	" 925.080.37
Muud aktivad	" 798.512.44	Muud passivad	" 796.557.57
Rbl. 3.670.361.02		Rbl. 3.670.361.02	

Arvete seis 31. augustil s. a.

AKTIVA.		PASSIVA.	
Kassa ja hoiuarved	Rbl. 1.487.534.74	Kapitalid	Rbl. 446.817.53
Laenu	" 2.067.170.32	Hoiusummad	" 2.718.970.03
Kinnis- ja vallasvara	" 347.422.85	Korresp. ja riiklik. laenu	" 938.105.55
Muud aktivad	" 1.027.468.53	Muud passivad	" 825.703.33
Rbl. 4.929.596.44		Rbl. 4.929.596.44	

Rich. Siil ja Ko jahutööstus Rakveres, Narva tän. 17

ostab

kuiva nisu, rukist, otra, kaera ja herneld pilramata
arvul kohemaksetavas rahas ja kõrgemate päevahin-
dadega. Võtab vastu püülike ümbertöötamiseks ainult korra-
likku ja kuiva nisu ning jahvatamiseks igasugust muud vilja.

Vajatakse
piimatoojat

Võida tän. 52.

Maale vajatakse
**teenijat-
perenaist**

umbes 40—50-a. naisterah-
vast. Teatada Haljala v.
Maheda küla Aleksander
Mihkel.

Müüa

väike kohverkirjutusmasin,
tulekindel rahakast ja suur
kolme sahtliga kontori laud.
Näha võib 17., 18., 19. skp.
Rakveres, Pikk tn. 1 kella
10—12-ni.

Vajatakse
kööriteenijat.

Rakveres, Pikk tn. 51.

Linna lähedale talu tarvis
**perenaist-
teenijat.**

Küside slt

Müüa kohe

frilisi töugu ELULEHM.
Saksl Arukülas, Tiido talus.

Parandan muusikariistu

viulid, mandoliinid, gitarred jne.
Samas võtan „Esto-Band“ jazz-orkestri telli-
misi vastu ja ostan vanu muusikariistu.
Vold. VIII
Narva tän. nr. 3, krt. 6.

Teatan lugupeetud tellijaskonnale,
et olen üle toonud oma rätsepatöökoja
Võidu tän. 30

Parkali tän. 9—1.

Nais- ja meesrätsep

Ed. Veenpere.

R. V. Tuletõrje Ühingu

einelaud

Rakveres, Pikk tn. 51
avatakse alates 17. septembrist 1941. a.

**Saadaval hommiku-, lõuna-
ja õhtusöögid.**

Aaspere Tarvitajate Ühisus

vajab vilunud

raamatupidajat.

Lähemaid andmeid saab kohapeal.

Address: Aaspere-Liiguste.

Juhatus.

Noorem naisterahvas

palub

tööd.

meleleisse kas katlakütjaks,
nõudepesijaks, piimakäa-
jaks jne. Võib ka koorejää-
mas olla. On ennem sel alal
töötanud. Palun teatada slt.
Külesoleva kuu kestel mär-
kusõna „Nõudmiseni“ all.

Hea

tööhobune

lehmade vastu vahetada.
Samas vajatakse linna juur-
de talu
TEENIJAT.
Küside Piiri t. 3 Kaber'ilt.

**Puhtaid
kaltse**

o s t a b „Ühistrüki-
koda“ Rakveres
Lai tän. 12.

Kuulutage

„Virumaa Teatajas“